

Stanisław Pater

Umiejętność fotografowania zdobywa się latami, poznając teorię i doskonaląc tajniki pstrykania, a także skomplikowanej obróbki negatywów i zdjęć. Ale sama technika to nie wszystko, by wykonać artystyczny obraz fotograficzny. Do tego trzeba, aby aparat fotograficzny znalazł się w rękach twórcy. Za takiego uważam Stanisława Patera z Jasła.

Urodził się 22 marca 1934 r. we Lwowie.

Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Przez 44 lata pracował w Przedsiębiorstwie Poszukiwań Nafty i Gazu w Jasle. Tamże dokumentował, fotografując, wydobywanie nafty i gazu na Podkarpaciu. Fotografia stała się jego najważniejszym hobby z wielu pozazawodowych zainteresowań. Inne pasje - to filmowanie, języki obce, filatelistyka oraz wielkie zamiłowanie do sportu i turystyki pieszej i rowerowej.

Kiedy w 1973 roku otrzymał pierwsze wyróżnienie w konkursie „Krośnieński pejzaż” uwierzył we własne możliwości i włączył się twórczo w działalność tamtejszej grupy twórców fotografików. W latach 1973 – 1986 był bardzo aktywnym członkiem Krośnieńskiego Towarzystwa Fotograficznego, a przez kilkanaście miesięcy lat 1976 – 1977 pełnił funkcję jego prezesa.

Wiele wystawiał – wszędzie, ale Jasle, gdzie mieszka i pracował, za mało. Kiedyś część fotografii eksponował w zakładowej, skromnej gablocie PPNiG przy ulicy Asnyka.

Jego prace były na wystawach krajowych i zagranicznych. W swoim dorobku ma udział w 11 konkursach i wystawach międzynarodowych, w których uzyskał 2 wyróżnienia. Uczestniczył w kilkunastu konkursach o zasięgu lokalnym, 8 plenerach fotograficznych i 5 spotkaniach autorskich. Takie rozmowy o fotografowaniu odbywały się między innymi w Krakowskim Towarzystwie Fotograficznym, które było jednym z najprężniej działających w Polsce.

W 1985 roku w Jasielskim Domu Kultury, z moim przyczynkiem, zorganizowano artyście wystawę pod hasłem „Fotografia przyrodnicza”. Zaprezentował wówczas na niej autor uroczyste pejzaże, widoki, fantastyczne kształty, zbliżenia i detale. Wtedy, w „Galerii ‘85”, po raz pierwszy odkrył przed nami Pater fascynujące, tak bliskie „Prządki”. Są to obrazy przyrody, jakich nie oglądamy w obiektywach innych twórców. Zdjęcia pozornie proste mają przebogatą zawartość treściową. Dobrze to świadczy o kompetencjach fotografa.

Ponowną udaną próbę zaistnienia w jasielskim środowisku artystycznym podjął wystawą indywidualną fotografii czarno – białej, w Muzeum Regionalnym w Jasle w sierpniu 2007 roku, pod nazwą „Czasy i Ludzie w obiektywie Stanisława Patera”, gdzie zgromadzono zdjęcia z cykli : „Bieszczady”, „Tatry”, „Dziecko”, „Przyroda” i „Prządki”.

W roku następnym skorzystał z możliwości współpracy Młodzieżowym Domem Kultury w Jasle w zakresie wystawiennictwa i spotkań z młodymi. Jest niekwestionowanym wzorem dla młodych adeptów sztuki fotografowania. Cieszy fakt, że w tej placówce można było cyklicznie poznać dzieła mistrza Stanisława i spotkać się z twórcą.

Stanisław Pater, obecnie aktywny emeryt, zasłużył dawno na wielki publiczny pokaz swojej twórczości i taki zorganizowano fotografikowi dopiero A.D.2010 w Jasielskim Domu Kultury. Zaprezentowano teraz to, co najbardziej frapujące. Wystawa obrazuje Jego

aktywność twórczą przypadającą na czas dominacji fotografii czarno – białej. Artysta sam zajmował się obróbką chemiczną zdjęć w domowej ciemni. Pozwalało to na osiągnięcie ciekawych efektów artystycznych. Głównym tematem, który interesował Stanisława Patera, był człowiek i jego otoczenie. Postacie uchwycone w naturalnych pozach i przy codziennych czynnościach. Takie prace, ważne dla autora, bo dokumentujące historyczną prawdę lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, pokazuje się obecnie w JDK.

Stanisław Pater zawsze dużo fotografował! Dzieci, kwiaty, wodę, zwierzęta, owady, góry, drzewa, urządzenia naftowe. Z fotografii czarno-białych (wyłącznie takich) można wyodrębnić interesujące cykle: „Przyroda”, „Tatry”, „Bieszczady”, „Podkarpacie”, „Dziecko”, „Potoki górskie”, „Naftowe”, „Architektura”, „Na szlaku”, „Prządki”.

Archiwum fotograficzne ma przebogate, zawiera ono tysiące czarno-białych zdjęć i barwnych przeźroczy. Miarą osiągnięć w tej twórczości są wystawy, konkursy, plenery, dlatego należy, chociaż niektóre, odnotować. Pater eksponował fotografie na „Biennale Krajobrazu Polskiego” w Kielcach 1983,1984,1987 oraz na „Biennale Fotografii Przyrodniczej” w Poznaniu 1976,1978,1980,1982, a także „Żenna-77” w Czechosłowacji i Salonie Fotografii „Singapore” w 1979 roku.

Prezentacja międzynarodowa pod hasłem „Wszystkie dzieci są nasze” w 1979 roku w Krakowie przyniosła mu wyróżnienie. Wystaw ogólnopolskich z pracami jasielskiego fotografa było 45 w tym 25 prezentacji nagrodzono, bądź wyróżniono.

Sam artysta za najbardziej prestiżowe uznaje udziały w organizowanych w latach 70-tych i 80-tych w Poznaniu międzynarodowych wystawach i konkursach „Małe Formaty”. Uczestniczył w nich czterokrotnie. W 1976 roku nadesłano aż 4252 prace 812 autorów. Jury wybrało wtedy 389 prac 201 autorów, w tym 5 Stanisława Patera. Podobnie na „Biennale Fotografii Przyrodniczej” w Poznaniu, gdzie na czterech wystawach zaprezentowano łącznie 11 prac artysty, natomiast na „Biennale Krajobrazu Polskiego” w Kielcach zaprezentowano aż 17 jego prac. Artysta osiągał sukcesy również w konkursie „Dziecko” organizowanym przez rzeszowskie środowisko fotograficzne na przełomie lat 70-tych i 80-tych XX wieku.

Brał udział w wielu konkursach lokalnych, zawsze z powodzeniem, co potwierdzają liczne dyplomy. Bogaty plon w postaci nowych tematów dostarczały plenery fotograficzne, w tym jeden międzynarodowy w Słupsku i dwa ogólnopolskie w Krakowie i Kielcach. Prace artysty ukazywały się też w czasopismach ogólnopolskich i lokalnych. Jego osiągnięcia opisywane były w wielu artykułach. Pewna nobilitacją dla fotografującego artysty jest publikacja zdjęć w miesięczniku „FOTO”. Zdjęcia Patera publikowały też: „Trybuna Ludu”, „Dziennik Polski”, „Panorama”, „Express Wieczorny”, „Perspektywy” oraz „Podkarpacie”. Wysłał też 110 razy swe prace w różne zakątki kraju i świata po to, aby gdzieś na wystawie cieszyły miłośników sztuki.

W 1979 roku otrzymał odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, a w 1984 roku „Zasłużony dla Województwa Krośnieńskiego”.

Stanisław Pater przez całe życie był turystą górskim, jego prace, których tematem są góry były prezentowane na konkursie „Krajobraz Górski” w Jeleniej Górze i Nowym Targu - 1980,1982,1984,1985,1986,1989. To góry, krajobrazy, lasy - jeden niby temat, a ile wątków,

zjawisk oraz niepowtarzalnych „portretów naszej przyrody”, dotkniętej stopami Patera i obiektywem jego „Practiki” czy „Pentacona”.

Jako aktywny fotografik artysta miał liczne kontakty z tak znanymi fotografikami jak: Juliusz Garztecki, Władysław Klimczak, Paweł Pierściński i innymi. Ceni sobie bardzo te twórcze znajomości.

Jego fotografowanie ma różne oblicza. Oprócz artystycznego zawiera część osobistych przeżyć i wartość dokumentacyjną. Zachwyca mnie rozwiązaniami technicznymi, perfekcją wykonania, podziwiam kompozycję, malarskość w ujmowaniu tematu. Widzę realizm w niektórych tematach, inne wciągają mnie swą tajemniczością. A są i takie, które pokazują całkiem osobisty świat Stanisława Patera.

Od 1998 roku Stanisław Pater poświęcił się grafice komputerowej, a od 2006 roku fotografii cyfrowej. Obecnie posiada około 12000 prac wykonanych techniką komputerowego przetwarzania obrazu.

Zbigniew DRANKA

